

Program poradenských služeb školy

Poradenská pomoc školy

Koordinátor spolupráce se ŠPZ, poradenský pracovník školy:

Mgr. Michal Martoch, výchovný poradce

Poradenský pracovník školy spolupracuje s dalšími pedagogickými pracovníky, zejména s třídními učiteli, a zajišťuje ve spolupráci s třídním učitelem pravidelnou komunikaci se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem. Pravidelně komunikuje se školskými poradenskými zařízeními, která zajišťují návrhy podpůrných opatření a podílejí se na jejich realizaci.

Poradenská pomoc:

Mgr. Bc. Karel Hlavička, školní psycholog

Poradenský pracovník školy spolupracuje s dalšími pedagogickými pracovníky, zejména s třídními učiteli, a poskytuje podle potřeby žákům konzultace a poradenské služby. Spolupracuje se zákonnými zástupci žáka.

Ing. Kristýna Rohárová, školní metodička prevence

Školní metodik prevence se věnuje péči o žáky s rizikovým chováním a prevenci rizikového chování.

Koordinátor plánu pedagogické podpory: třídní učitel žáka

Zodpovídá za vypracování plánu pedagogické podpory pro žáka dle doporučení výchovného poradce, zajišťuje ve spolupráci s výchovným poradcem pravidelnou komunikaci se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem. Pravidelně komunikuje s ostatními vyučujícími žáka.

Zástupkyně ředitelky pro teoretické vyučování: Ing. Mária Bašná

Zodpovídá za dodržování platné legislativy a realizaci podpůrných opatření jednotlivými pedagogy.

1. Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Rozumí se nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Jednotlivá podpůrná opatření škola realizuje na základě individuálních specifik a potřeb žáka.

Podpůrná opatření prvního stupně

Podpůrná opatření **prvního stupně** slouží ke kompenzaci **mírných obtíží** ve vzdělávání žáka (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd.), u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení; zahrnují také podporu žáků z důvodů akcelerovaného vývoje školních dovedností. Úpravy ve vzdělávání žáka navrhuji pedagogičtí pracovníci, přitom spolupracují s pedagogickým pracovníkem poskytujícím poradenské služby ve škole a zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka. Obtíže žáka jsou dále vyvolané zejména aktuálně nepříznivým

zdravotním nebo psychickým stavem, případně se jedná o dlouhodobé problémy malého rozsahu a intenzity. Škola zohledňuje sociální status, vztahovou síť žáka a jeho sociální a rodinné prostředí. Pokud žák dochází do školského zařízení, které se podílí na vzdělávání žáka (zejména v případě zájmového vzdělávání) a charakter jeho obtíží to vyžaduje, informuje škola tato zařízení o charakteru podpory žáka školou, tak aby i tato zařízení respektovala vzdělávací potřeby žáka. Podpůrná opatření směřují k naplňování speciálních vzdělávacích potřeb žáka, které nevyžadují opatření s normovanou finanční náročností, přitom pokud jsou účelné, mohou podporovat žáka v celém průběhu jeho vzdělávání.

1.1. Metody výuky

Zvolené metody práce podporují kvalitu poznávacích procesů žáka, zvláště pak aparátu řídicího osvojování učiva (myšlení, pozornost, paměť), rozvíjejí a podporují preferované učební styly žáka, respektují míru nadání žáka a jeho specifika. Orientují se na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem, dále na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování.

Preferují řešení typových úloh a problémů. Aktivizují a motivují žáka, upevňují pracovní návyky. Klade se důraz na individualizaci výuky (zahrnuje zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifik žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vracení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.).

Volí se taková forma práce, která umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby, respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů.

Zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění.

Ve vyučovací hodině se věnuje větší pozornost formám a metodám výuky, struktuře vyučovací hodiny, přiměřenosti vyučování, logické organizaci a srozumitelnosti předkládaného učiva, motivaci k učení a opakování základních principů učiva, které směřuje ke zvyšování koncentrace pozornosti žáka a ke zlepšení jeho motivace.

Přehled podpůrných opatření prvního stupně

- Posuzujte a hodnotte pouze to, co žák stačil vypracovat (omezte časově limitované úkoly, při klasifikaci vycházejte z počtu jevů, které zvládl, ne jen z prostého počtu chyb).
- Neporovnávejte výsledky žáka s ostatními, ani nesrovnávejte výkony žáků s SPU mezi sebou (stupeň a projevy těžké poruchy se mohou zásadně odlišovat).
- Při učení doporučte využívat sluchové postupy (hlasité učení, diktafon, audiozáznamy).
- Umožněte zápis poznámek na notebooku.
- Zajistěte studijní literaturu.
- Multisenzorický přístup - zapojte co nejvíce smyslů.
- Podpořte zrakové vnímání – doplňujte výklad schématy, názornými obrázky.
- Používejte učební pomůcky ve výuce, názorně – demonstrační metody výuky.
- Pomozte mu při zkoušení pomocí schémat, obrázků, výkresů – eliminace horších vyjadřovacích schopností.
- Posilujte komunikativní schopnost žáka a slovní zásobu prostřednictvím čtenářských dílen.
- Tolerujte nechuť číst nahlas před třídou, nevyvolávejte na hlasité čtení, nenechte ostatní negativně reagovat.
- Respektujte aktuální úroveň čtenářských dovedností.
- Zdržte se negativních poznámek, pochvalte žáka za dílčí úspěchy.

- Více chvalte, méně kárejte.
- Dávejte jasné, srozumitelné pokyny.
- Používejte pracovní listy, doplňovačky.
- Přizpůsobte tempo diktování tempu psaní žáka.
- Zařazujte testovou formu ověřování s možností výběru.

1.2. Úprava obsahu a výstupů vzdělávání

Výstupy vzdělávání se u prvního stupně podpory neupravují.

1.3. Organizace výuky

- nastavení pravidel průběhu a struktury vyučovací hodiny (střídání forem a činností během výuky),
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků,
- diferenciaci výuky, skupinová a kooperativní výuka,
- zohlednění postavení žáka ve skupině (třídě),
- nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů žáka,
- organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně odborných exkurzí a stáží

Přehled podpůrných opatření prvního stupně

- Posadte žáka dopředu nejlépe samotného, popřípadě vedle klidného žáka. Není vhodné jej posadit vedle upovídaného spolužáka.
- Posadte žáka lépe doprostřed třídy než na kraj.
- Při vysvětlování nové látky volte krátké věty a jednoduchá srozumitelná slova.
- Ujistěte se průběžně o tom, že žák porozuměl sdělení.
- Domluvte se se žákem jasně na úkolech, na krátkých termínech, na známkování, na počtech možných chyb a na počtu zadaných úkolů.
- Pomozte žákovi zorganizovat si čas na zadané úkoly dle množství a náročnosti.
- Nechte žáka odpovídat na otázky, i když nebude odpovídat podle pořadí, dodejte mu odvalu přeskakovat otázky, které neumí vyřešit.
- Umožněte žákovi použití korekčních pomůcek (např. okénko na čtení, kalkulačku atd.)
- Nezačínejte s výkladem nové látky po diktátě nebo po aktivitě, která vzala žákovi mnoho energie (měl by problém se soustředit a zaměřit pozornost kvůli únavě).
- Pomozte žákovi v počátku plnění úkolu.
- Mějte trpělivost s jeho pomalým tempem - je základem úspěchu a pomůže odbourat vyčerpávající stres.
- Nechte žáka objevovat své schopnosti a využít toho tak, aby zažil úspěch před třídou.
- Učte žáka systematicky a zodpovědně pracovat v rámci svých možností.
- SPU nejsou cesta k žákovi „nic nedělání“ ve výuce.
- Omezte dlouhodobé psaní, přepisování.
- Podporujte dítě a pokuste se zorganizovat výuku tak, aby před ostatními žáky zažil úspěch, nikoliv utrpení.
- Při opravě diktátu nechte delší čas na kontrolu.
- Měňte rytmus práce, zařazujte oddechové části.
- Omezte časově limitované úkoly.
- Organizujte skupinové aktivity, aby žák zažil pocit úspěchu ve skupině.
- Střídejte činnosti.
- Zadání úkolu napište na tabuli.
- Domluvte si signál se žákem, když nerozumí.

1.4. Hodnocení

Využívání různých forem hodnocení, práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka. Podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení). Hodnocení vždy musí zohledňovat sociální kontext, ve kterém probíhá a směřovat nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání.

Přehled podpůrných opatření prvního stupně

- Podporujte nejen výkon, ale i snahu, drobné dílčí úspěchy.
- Preferujte ústní zkoušení před psaným textem.
- Gramatická pravidla zkoušejte ústně.
- Citlivě upozorňujte na chyby (ne: máš to špatně, ale: oprav si...).
- Odlišujte chyby vzniklé nezvládnutím učiva od chyb vzniklých např. nesprávným opisem...
- Zařazujte testovou formu ověřování s možností výběru.

1.5. Intervence školy

Poskytování metodické a konzultační podpory pedagogickým pracovníkům, žákům a zákonným zástupcům žáků – ze strany poradenských pracovníků školy.

Škola na základě podnětu pedagogických pracovníků školy, zletilých žáků nebo zákonných zástupců žáků informuje pedagogické pracovníky, kteří se podílejí na vzdělávání žáka, a zákonné zástupce o úpravách postupů ve vzdělávání žáka. Vychází se z konzultace školy a zákonných zástupců o postupech vzdělávání, s cílem spolupráce na řešení problému žáka.

- Etapa přímé podpory žáka ve výuce učitelem nebo jiným pedagogickým pracovníkem. Slouží ke zmapování možných forem podpory žáka. Pokud nepostačuje tato forma podpory a žákovi obtíže vyžadují součinnost více pedagogických pracovníků, je vytvářen plán pedagogické podpory (PLPP).
- Etapa plánu pedagogické podpory ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, v součinnosti s poradenskými pracovníky školy; slouží k poskytování organizované podpory žákova vzdělávání, k pravidelnému vyhodnocování účinnosti zvolených opatření školy.

2. Přehled podpůrných opatření pro nadané žáky

Mimořádně nadaný žák může disponovat jedním, ale i několika druhy nadání. Tito žáci potřebují specifickou péči a pomoc ze strany školy i rodiny, především při stimulaci a vytváření vhodných podmínek pro rozvoj svého nadání.

- rozšíření výuky některých předmětů nebo skupin předmětů – dle úrovně znalostí žáka,
- obohacování osnov pro běžnou třídu k rozšíření a prohloubení učiva, probírání učiva v širším kontextu
- zadávání specifických úkolů
- zapojení do rozsáhlejších ročníkových prací
- účast na výuce některých předmětů se staršími žáky
- přeřazení žáka do vyššího ročníku na základě komisionálního přezkoušení
- účast v olympiádách, soutěžích

- účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky
- práce na projektech (samostatných i skupinových)
- samostudium - zadávání témat k rozšíření vědomostí a znalostí v předmětech, kde žákovi nestačí rozsah osnov daného ročníku a může se jevit jako „rušivý element“
- učitel zadá žákovi vykládané učební téma k dohledání na internetu a nastudování, a to během vyučovací hodiny

Letovice 25. 8. 2021

Ing. Mária Bašná, ZŘTV

Příloha č. 1

Práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, metodická podpora